

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שלישי כ"ד בכסלו תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - ע"ג

1. מה למדו מהפסוק 'זהה הטהור על הטמא'?
טהור מכלל שהוא טמא, לימד על טבול יום שכשר בפרה.
2. שאלו את רב ששת: ערל, מה דינו במעשר שני. מה צדדי הספק?
כשם שלומדים פסח ממעשר שני לענין איסור אנינות, לומדים גם מעשר מפסח לענין ערלות, או שמא: חמור מקל ניתן ללמוד אבל קל מחמור לא.
3. אלו דינים יש בתרומה וביכורים, שאינן נוהגים במעשר?
א. כהנים טמאים האוכלים אותם, חייבים מיתה בידי שמים. ב. זר האוכלם בשוגג חייב חומש. ג. הן ממונו של הכהן ורשאי לקדש בהם אשה.
ד. אם נתערבו בפירות חולין, בטלים אחד במאה. ה. טעונין רחיצת ידיים. ו. טמא שטבל, טעון הערב שמש קודם שיאכל.
הגמרא בהמשך מוסיפה 'תנא שייר' - ז. נוהגים בשש שנים ממחזור שמיטה. ח. אין להם פדיון לצאת לחולין.
לה"א הוכיחו שלא נאמר כאן 'איסור ערל' משמע שאסור אף במעשר שני. למסקנא - התנא שייר. [כשם ששייר בסיפא, להלן]
4. אלו דינים יש במעשר ובביכורים שאינם נוהגים בתרומה?
א. טעונין הבאת מקום, לירושלים. ב. טעונין וידוי. ג. אסורין באכילה לאונן, ורבי שמעון מתיר בביכורים. ד. וחייבין בביעור, ור"ש פוטר בביכורים.
התנא שייר אף את האיסור להדליק מהם להנאתו בטומאה. וכן שהאוכלן בטומאת עצמן, לוקה.
5. מה טעם מחלוקת חכמים ור"ש האם אונן אסור אף בביכורים?
חכמים - ביכורים נסמך בפסוק למעשר - ואונן, אסור במעשר.
ר' שמעון - התורה קראה להם 'תרומה' - ותרומה מותרת לאונן.
ולשיטתם נחלקו האם מקישים ביכורים למעשר לענין חיוב ביעור.
6. מנין שאסור לבער מהן [מעשר] בטומאה, ואוכלן בטומאת עצמן לוקה?
ברייתא - ר' שמעון: איסור ביעור בטומאה - 'לא בערתי ממנו בטמא' בין טומאת הגוף בין טומאת עצמן.
אזהרת אכילה בטומאת הגוף - 'נפש אשר תגע בו... ולא תאכל מן הקדשים'.
בטומאת עצמן - לא תוכל לאכול בשערך מעשר דגנך, ולגבי בכור בעל מום נאמר: בשערך תאכלנו הטמא והטהור יחדו כצבי וכאיל, דהינן, אפי' טמא וטהור אוכלין על שולחן אחד בקערה אחת ואינן חוששין, ואומרת התורה רק בבכור מותר, אבל במעשר אסור.
7. מנין שמותר להבעיר להנאתו תרומה שנטמאת?
'לא בערתי ממנו בטמא', ממנו [מעשר שני] אי אתה מבעיר, אבל אתה מבעיר שמן של תרומה שנטמא.
הטעם שלא דייקו 'ממנו אי אתה מבעיר, אבל אתה מבעיר שמן של קדש שנטמא' כיון שיש קל וחומר ממעשר הקל, שאסור, כ"ש קדש החמור.
8. מה הטעם שעדיף למעט ב'ממנו' תרומה ולא קודש?
כיון שקודש חמור ב'פנקעכ"ס' - פגול, נותר, קרבן, מעילה, כרת, ואסור לאונן.
ואע"פ שגם תרומה חמורה ב'מחפ"ז' - מיתה, וחומש, ואין לה פדיון, ואסורה לזרים. א. חומרות קודש מרובות. ב. כרת חמור ממיתה בידי שמים.
9. האוכל תרומה טמאה אינו לוקה. אך מ"מ עובר איסור. מנין האיסור?
בשערך תאכלנו, דווקא בשר בכור הותר 'הטמא והטהור יחדיו' אבל בתרומה אסור. ולאו הבא מכלל עשה - עשה.